

نقش مادر در نبود پدر/ واقعیات را به کودک خود بگوئید

مادر بعد از مرگ پدر و فقدان وی باید از یک سو به عنوان یک مادر الگویی مهر و عاطفه و محبت باشد و از سوی دیگر به جای پدر وظیفه انضباطی و امرونی را انجام دهد...

مادر بعد از مرگ پدر و فقدان وی باید از یک سو به عنوان یک مادر الگویی مهر و عاطفه و محبت باشد و از سوی دیگر به جای پدر وظیفه انضباطی و امرونی را انجام دهد، گرچه ترکیب عاطفه و انضباط، کاری دشوار و ظریف است. به گزارش خبرگزاری مهر، کودکی که پدر و مادر خود را از دست داده یتیم می خوانیم، ولی از نظر علمی تنها چنین کودکی نیست که یتیم است، بلکه هر کس که به عللی از محبت پدر یا مادر و یا از تماس مداوم با آنها محروم باشد یتیم خواهد بود.

پدران یا مادرانی که فرصت کافی برای رسیدگی به فرزندان خود را ندارند فرزندان یتیم دارند. کودکی که نه شب و نه صبح پدرش را می بیند، چون زود به سر کار می رود و دیر بر می گردد. کودکی که پدر و مادرش متارکه کرده اند و احوالی از او نمی پرسند یتیم به حساب می آیند

یکی از وقایع تلخی که به دلیل نوع زندگی امروز بیشتر رخ می دهد مرگ پدر و یتیم شدن فرزندان است. در برابر چنین کودکی وظیفه مادر سنگین و دامنه مسئولیتش وسیع است. او می تواند کودک را از رنج نجات دهد و بر مشکلات فائق سازد. اگر او هم کودک خود را برنجاند غم او را چند برابر کرده است.

مادری در چنین شرایطی دارای دو وظیفه است، بخشی شامل وظایف شخصی خود به عنوان یک مادر که باید الگویی مهر و عاطفه و محبت باشد، بخشی دیگر شامل وظایف پدری که جنبه انضباطی و امرونی است و ترکیب عاطفه و انضباط کاری بالنسبه دشوار و ظریف است. او در برابر کودک بر این اساس دو شخصیت دارد. هنر لازم است که این دو جبهه را در هم ادغام کند و شخصیت واحدی را عیان سازد.

اعلام مرگ پدر

کودکی که در اثر مرگ پدر یتیم مانده بدون شك غمگین و متاثر است، حال مساله این است که مادر در برابر او چه کند و مرگش را چگونه اعلام نماید. در اینجا طرز فکرها و طرز عمل ها متفاوت است، برخی بحث از مسافرت پدر به میان می آورند. بعضی از بیمارستان رفتن او حرف می زنند و از این قبیل.

برای کودک بزرگتر از هفت سال می توان مرگ را کاملاً مطرح کرد ولی دلگرمش نمود که از این پس من برای رشد و بزرگ شدن تو کار و تلاش می کنم و بهانه آوردن و توجیه، اعتماد طفل را از مادر سلب می کند، مرگ را چون هیولایی ترسناک جلوه می دهد و حتی ممکن است طفل مادر را دروغگو بخواند. طفل در این سنین باید بداند مرگ چیست و زندگی چیست؟ برای کودکان کمتر از هفت سال توجیه مرگ کاری دشوار است ولی به سادگی مهر مادر به جای پدر جایگزین می شود و کودک آن را تحمل می کند.

تقویت روحیه کودک

از وظایف مهمی که مادر درباره کودک یتیم خود دارد تقویت روحیه اوست. دادن دلگرمی به او که بزرگ شده و می تواند خود کارها را با کمک مادر سرسامان دهد. مادر باید با بردباری و متانت و با شکیبایی به او اطمینان دهد که حامی اوست و با رفتار خود باید به کودک درس تحمل دهد. استقامت و پایداری را به او بفهماند، در همین همدردی با او به حفظ روحیه اش اقدام کند.

مادر پس از وفات شوهر یا جدایی از او باید طفل را با بستگان و خویشان مرد او چون دایی و عمو آشنا کند و زمینه را برای تماس بیشتر او با آنها فراهم سازد و در جمع محیطش را عادی و شاد و اطمینان بخش نماید.

خودداری از افراط در محبت

کودک در حین نیاز به مهر احتیاج به قاعده و مقررات دارد تا زمینه ای برای کنترل او باشد. شك نیست که اگر پدر زنده بود این مقررات را اجرا می کرد و اینک که او نیست مادر به جای او باید انجام وظیفه کند. در انجام وظیفه باید توجه کند که محبت او به افراط کشانده و زمینه کنترلی او را سست نکند.

کودکی که پدر را از دست داده از یکسو احساس آزادی می کند و می خواهد از زیر بار وظیفه شانه خالی نماید. اگر مادر مقررات درباره او رعایت نکند موجب بی بندوباری و بی قیدی ها می شود. در اجرای انضباط باید دقیق باشد. سخت گرفتن و به یکباره رها

کردن کار تربیت را در پیشبرد به سوی هدف دشوار می سازد و در برخی موارد ممکن است زمینه را برای مقاومت علیه مادر و یا انتخاب یک روش بی قیدی و بی توجهی فراهم سازد. درست است که مادر نقش الگویی انطباطی پدر برای فرزند است ولی در اجرای آن باید احساسات و عواطف کودک را هم در نظر داشته باشد. سازش کاری و خودداری از انتقاد در کار تربیت پسندیده نیست، عمل خوب یا بد را باید تذکر داد و مقررات آن را اجرا کرد. و در این مورد جنبه احساساتی و رافت مادری باید نادیده گرفته شود. در عین حال فراموش نباید کرد که گاهی اشتباهات قابل گذشت است مخصوصاً اگر طفل برای بار اول غلطی را مرتکب شده باشد.

از وظایف و مسئولیت های مهمی که مادر پس از مرگ پدر درباره فرزند بر عهده دارد تعیین وظیفه و مسئولیت برای طفل است. باید در خانه کاری به او ارجاع کند و انجام آن را از وی بخواهد. روش او در قبال کودک باید آنچنان باشد که او آن وظیفه را بپذیرد و بر دوش کشد و با غروری آن را انجام دهد. شک نیست در چنین مواردی مادر به تحسین او خواهد پرداخت.

کنترل تکالیف مدرسه ضروری کار مادر است و این امر تا هنگامی ادامه می یابد که طفل در انجام آن سهل انگار باشد در غیر این صورت مداخله چندانی لازم نیست. احترام به حس استقلال طلبی کودک مادامی که موجب لطمه ای به خود و دیگران نشود و مقرراتی را لغو نکند خوب است و استقلال طلبی حتی در مصرف پول جیبی برای او باید محترم شمرده شود و طرز استفاده پول باید با راهنمایی مادر انجام شود نه با دستور او، مادر در این زمینه باید نظارت داشته باشد نه جنبه امر و نهی دهد.